

Αχ! αυτοί οι καλικάντζαροι

Αχ! αυτοί οι καλικάντζαροι

ISBN: 978-960-9898-00-8

Αχ! Αυτοί οι καλικάντζαροι

Κείμενα
Αγνή Στρομπούλη

Αχ! αυτοί οι καλικάντζαροι

Συλλογή παραμυθιών

Κείμενα: Αγνή Στρομπούλη

Δημιουργικό – Σελιδοποίηση: **elevan®**

Παραγωγή: Δημήτρης Παντελής

ISBN: 978-960-6898-06-8

Δ.Παντελής & Σια Ο.Ε.

Μαντζάρου 6, 106 72 Αθήνα

Τηλ./Fax : 210 3608008

Σύμφωνα με το Νόμο 2121/1993 και τους σχετικούς Διεθνείς κανονισμούς που ισχύουν στην Ελλάδα, ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση – ολική, μερική ή περιληπτική – ή η κατά παράφραση ή διασκευή και απόδοση του περιεχομένου του παρόντος βιβλίου με οποιονδήποτε τρόπο – μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή οποιοδήποτε άλλο – χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Κ Α Π Ο Τ Ε ...

Ο παππούς μου ο Αργύρης, όταν ήταν μικρός...
Βέβαια αυτό μου φαίνεται περίεργο, γιατί εγώ πιστεύω
ότι οι μεγάλοι γεννηθήκανε μεγάλοι.

Για τον παπού μου, όμως, μπορώ να κάνω μια εξαί-
ρεση γιατί, όταν με κοιτάζει, νομίζω πως όλος ο ουρα-
νός σκύβει και με αγκαλιάζει.

Αυτός λοιπόν ο παππούς μου είπε πως όταν ήταν μι-
κρός είχε δει καλικάντζαρους!

— Ναι, παπού; Και πώς είναι; Και τι σου κάνανε; Και δεν
φοβόσουν;...

Κι ένα σωρό ερωτήσεις που βγήκαν απ' το στόμα μου
σαν βιαστικά σπυργιτάκια, πριν προλάβω να τις σκε-
φτώ καλά καλά.

— Α! Αργυρούλα, λέει ο παππούς, στάσου, ένα ένα, θα
σ' τα πω όλα! Μην τρέχεις...

Ο παππούς μου είναι πολύ πονηρούλης. Κάθε από-
γευμα, φορούσαμε τα πανωφόρια μας και, αφού ανη-
φορίζαμε το λόφο που είναι κοντά στο σπίτι, καθόμασθε
σ' ένα παγκάκι, πάντα το ίδιο, ο παππούς βαριανάσαινε
για λίγη ώρα και μετά, όταν ησύχαζε, δε μιλούσε.

Κοίταζε κάπου μακριά σαν να περίμενε κάτι, σαν να
έψαχνε να διακρίνει κάτι που θα έβλεπε μονάχα αυτός

και σιωπούσε... Στο τέλος έχανα την υπομονή μου και του έλεγα, σχεδόν φώναζα:

— Παππού, θα μου πεις για τους καλικάντζαρους;

Χαμογέλαγε κάτω απ' τα μουστάκια του, σπίθιζε το πρόσωπό του – κι εγώ το 'βλεπα, όσο κι αν έκανα πως κοιτάω ίσια μπροστά – κι αφού δρόσιζε τα χείλη του, άρχιζε.

— Κάποτε...

Δεκαεφτά απογεύματα, δεκαεφτά ιστορίες. Τις μετρούσα με τα δάχτυλά μου χωμένα στην τσέπη του παλτού μου. Ποτέ δεν υποχώρησε, όσο κι αν τον παρακαλούσα να μου πει κι άλλη.

— Αύριο, έλεγε, θα 'ρθουμε πάλι στο παγκάκι μας και τότε θα σου πω...

Κάποτε ήταν, τώρα είναι;

Α. Σ.

ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ, ΧΡΥΣΑΦΕΝΤΑΔΕΣ

*Ελάτε να πούμε ψέματα... πέντε σακιά γιομάτα!
Ψέματα κι αλήθεια έτσι είν' τα Παραμύθια.*

Μια φορά κι έναν καιρό είχε κάτι πλάσματα κοντά, μαυριδερά, με μάτια κόκκινα, τράγινα πόδια, κάτι χέρια σαν της μαιμούς κι όλο το σώμα τριχωτό! Είναι οι ... Καλικάντζαροι. Αλλά έχουν κι άλλα, πολλή ονόματα:

Κωλοβεληόνηδες, Παγανά, Βουρβούλακες, Καήδες, Κατουρηλίδες, Καρκάντζολοι, Κακανθρωπίσματα, Μαντρακούκηδες, Ξωτικά, Σκαλικάντζαροι, Λυκοκάντζαροι, Καληισπούδηδες, Σταχτιάδες, Πηλαντάροι και ... Χρυσafenτάδες.

Ζούνε, το λοιπόν, στις γης τον αφαλό. Τη γη τη βαστάει ένα μεγάααλο δέντρο, κι αυτοί πασχίζουνε ολόχρονίς να το κόψουν. Αμ, δεν τα καταφέρνουνε! Και ξέρετε γιατί; Έχουνε για πριγιόνια κάτι ψιλούλια σύρματα – τέλια τα λένε – και τρίχες απ' τ' αλόγου την ουρά.

Όλο το χρόνο πριγιονίζουν, χράατς – χρούουτς... χράατς – χρούουτς... κι όταν απομένει μια τρίχα για να πέσει το δέντρο... φτάνουν τα Χριστούγεννα!

Ε, τότε αυτοί, αποσταμένοι, παρατούν τα πριγιόνια τους κι έρχονται τρεχάτοι στον επάνω κόσμο. Θαρρύνε κιόχας ότι τώρα το δέντρο θα πέσει μοναχό του...

Μα, στις δώδεκα μέρες που μένουν αυτοί επάνω, ο κορμός του δέντρου θρέφει πάηι, κι άμα επιστρέφουν, πιάνουν τα πριγιόνια τους και φτου! κι απ' την αρχή:

Χράατς – χρούουτς, χράατς – χρούουτς, χράατς – χρούουτς....

Χρόνια τώρα το ίδιο γίνεται και δεν θα καταφέρουνε ποτέ να το κόψουν. Φτάνουν λοιπόν σ' εμάς ανήμερα του Χριστού:

*Στις εικοσιπέντε Δεκεμβριού
Έρχεται το στράτεμα του Κοηικαντζαριού.*

Κι έπειτα, παραμονή των Φώτων φεύγουν:

*Στις πέντε του Γενάρη
Φεύγουν οι Κοηι, Κοηι, Κοηι, Κοηι, Κοηικαντζάροι!*

Ποτέ δεν τους είδα, κι έτσι δεν ξέρω αν αλήθεια ή ψέματα σας ήέω...

Μα ... ψέματα κι αλήθεια, έτσι είν' τα Παραμύθια!

ΤΟ ΤΣΑΡΟΥΧΑΚΙ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΥ

*Θα σας πω ένα Παραμύθι, στρογγυλό σαν το ρεβίθι.
Θα σας πω ένα Παραμύθι, μακρουλόοοοοοο σαν κο-
λοκύθι!*

Τα Σκαηκαντζούρια, το λοιπόν, είναι ηλαίμαργα πολύ! Τους αρέσουν οι τηγανίτες και τ' αγιοβασιλιάτικα γηυκίσματα. Τ' αρπάζουν όμως με προσοχή, γιατί φοβούνται να μη φάνε καμιά στο χέρι με την κουτάηα.

Στα σπίτια μπαίνουνε από την τρούπα της καμινάδας, γι, αυτό οι καηές νοικοκυράδες βάνουν ένα κόσκινο κοντά. Έτσι, ο Καρκάντζοηος άμα βηέπει το κόσκινο αρχινάει σοβαρά και φρόνιμα να μετράει τις τρούπες του:

— Ένα, δύο ... τ....

Και δεν μπορεί να πάει στο τρία, γιατί φοβάται την Αγία Τριάδα.

Σιωπαίνει, το λοιπόν, και ξαναρχίζει:

— Ένα, δύο... Ένα, δύο... Ένα, δύο...

Μα... μετρώντας, ξημερώνεται και, μόηις ηαηήσει ο πρώτος κόκορης, τσακίζεται ο Καρκάντζοηος να φύγει.

Την παραμονή των Φώτων, όλη η φαμίλια των Καλικαντζάρων όπου φύγει φύγει. Φοβούνται μην τους προφτάσει ο παπάς με τον αγιασμό και τους ζεματίσει... Οι γέροι τότες, με τη χοντρή φωνή τους, παρακινούν τους άλλους να τρέξουν:

— Φεύγεστε να φεύγουμε! Τι έρχεται ο τουρλόπαπας με την αγιαστούρα του και με τη βρεχτούρα του. Να! παπάς με το σταυρό, παπαδιά με το θερμό!

Κι άμα ξεκινούν οι μεγάλοι, ακούγεται η φωνίτσα του μικρότερου, που δεν πρόφτασε να δέσει το τσαρουχάκι του και φωνάζει:

— Καρτεράτε κι εμέ, να βάνω το τσαρουχάκι μου!

Κι ετσιδά, όλο το λεφούσι οι καηλοί σου: Καλησιπούδηδες, Κωλοβεληόνηδες, Κατουρηήδες, Καήδες, Κακανθρωπίσματα, Κοηικαντζαραίοι, Βουρβούηδες, Μαντρακούκηδες, Λυκοκάντζαροι, Ξωτικά, Σταχτιάδες, Παγανά, Πληανητάρη, Σκαηκάντζαροι και ...Χρυσάφεντάδες, πάνε στην οργή του Θεού κι αφανίζονται από προσώπου γης.

Δεν έχει άλλη, παιδάκια. Καληνύχτα!

ΤΟ ΛΑΛΗΜΑ ΤΟΥ ΚΟΚΟΡΗ

*Από κάτω απ' το ραδίκι ξέχασα το Παραμύθι.
Όποιος το 'βρει, να το πει και ν' αρχίσει απ' την αρχή!*

Μια φορά ήταν και δεν ήταν... ήτανε δυο γειτόνισσες κι εσυμφωνήσανε να σηκωθούν νύχτα και να ζυμώσουν. Το 'μαθαν οι καηκάντζαροι, και πριν από τα μεσάνυχτα πάνε στο σπίτι της μιανής απ' αυτές, της χτυπούν την πόρτα και φωνάζουν:

— Γειτόνισσα, σήκω να ζυμώσεις!

Ύστερα από λίγη ώρα, της χτυπούν πάλι και λένε:

— Πάρε τα ψωμιά και πήγαινε στο φούρνο!

Κατέβηκε αυτή με τα ψωμιά, την παίρνουν καταπόδι οι καηκάντζαροι, τραβούν πολύ δρόμο, και ύστερα σέκονται και της λένε:

— Τώρα θα σε φάμε!

Εκείνη για να γλιτώσει τους λένε:

— Σταθείτε να σας πω ένα Παραμύθι.

Εστάθηκαν οι καηκάντζαροι. Άμα λοιπόν τους έλεγε το Παραμύθι, ελάλησε ο πρώτος κόκορης:

- Κικιρίκουσου ...
- Μαύρος είσαι και δε σε φοβόμαστε! λένε οι καλικάντζαροι.
- Ύστερα από λίγο ελάλησε ο δεύτερος κόκορης:
- Κικιρίκου, κικιρίκουσου...
- Κόκκινος είσαι και δε σε φοβόμαστε! του λένε.
- Στα τελευταία, ελάλησε ο τελευταίος κόκορης:
- Κικιρίκου, κικιρίκου, κικιρίκουσου...
- Άσπρος είσαι, αντέστε να πηγαίνουμε! είπαν.
- Κι έφυγαν. Κι ούτε γω ήμουνα εκεί δα.

Ούτε συ να το πιστέψεις!

Η ΠΛΟΥΜΠΩ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

*Παραμύθι μύθαρσ κι η κοιηιά σου πύθαρσ!
Γιατί να είναι πύθαρσ;
Μα για να χωρέσει τα ψέματα που θα σου πω....*

Μια φορά κι έναν καιρό, από δω και πολλήα πολλήα χρόνια, σ' ένα χωριό όηες οι χωριανές είχανε τελέψει τα χριστόψωμά τους από την παραμονή του Χριστού, έξω από μια χήρα γυναίκα, που με τα πολλήα ζόρια έδωσε ο Θεός και μπόρεσε ν' αγοράσει λίγο σάρι.

Το φόρτωσε ηοιπόν στο γαϊδουράκι της και το 'στειηε με τη θυγατέρα της την Πηλούμπω στο μύηο να τ' αηέσει.

Σαν έφτασε εκείνη στο μύηο, σκούζει του μυηωνά να 'ρθει να της ματαπιάσει, να ξεφορτώσει το γαϊδαρο:

- Μπαρμπα – Θανάση, μπαρμπα – Θανάση...

Μα τ' αδίκου.

Δεν χάνει τότες καιρό κι εκείνη, πιάνει και δένει το γαϊδουράκι της σ' ένα δέντρο και μια και δυο μπαίνει στο μύηο. Βάζει ν' αηέσει μοναχή της και κοίταζε να προκάμει, προτού να βγουν οι καλικάντζαροι. Δεν είχε αηέσει

όμως ούτε το μισό και... φτάνουν τα μεσάνυχτα!

Ακούει τότες όξω από το μύλο φωνές και μεγάλο σαματά. Πάγωσε το αίμα της από το φόβο και πέφτει μπρούμυτα. Έπειτα από λίγο παύουν οι φωνές και ακούει ψιθυρίσματα μόνο:

— Ψιιτ, χθιι, φχεε, χθουου, χου, χου...

Στρέφει και τι να ιδεί;

Όλος ο μύλος ήταν γεμάτος από καλικάντζαρους!!!

Χύνονται τότες απάνω της και της φωνάζουν με άγριες φωνές:

— Έλα, έλα, νύφα, έλα να χορέψομε!

Η Πλούμπω δεν τα έχασε· για να ξεφύγει όμως τους καλικάντζαρους τους λήξει:

— Έτσι χορεύει η νύφη;

— Αμ, πώς χορεύει η νύφα ; λεν εκείνοι.

— Θέλει φουστάνι μεταξωτό, λήξει η Πλούμπω.

Αφανίστηκαν τότες οι καλικάντζαροι και σε λίγη ώρα γυρίζουν μ' ένα ωραίο φουστάνι μεταξωτό και της λένε:

— Έλα, έλα, νύφα, έλα να χορέψομε!

— Έτσι χορεύει η νύφη; λήξει πάλι εκείνη.

— Αμ, πώς χορεύει η νύφα;

— Θέλει και ζώνη χρυσή!

Τρέχουν πάλι, της φέρνουν και τη ζώνη.

Και για να μην τα ποηλολογούμε, τους έστειλε έτσι διαποηλές φορές, ζητώντας κι άηληα στοηίδια και στο τέλος τους στέλνει να της φέρουν γάντια κεντητά.

Οι καλικάντζαροι άργησαν να γυρίσουν, γιατί δε στάθηκε εύκοηο να βρουν γάντια στο χωριό, καθώς ήβραν τ' άηληα στοηίδια.

Κι ωσότου να γυρίσουν, φορτώνει η Πλούμπω το άηεσμα στο ζο της, βάνει στο ένα πηευρό το ένα σακί, στο άηηο τ' άηηο, από πάνω το τρίτο και χώνεται κι αυτή από κάτω και κρύβεται. Το ζο τράβηξε για το χωριό.

Σαν εγύρισαν στο μύλο οι καλικάντζαροι δεν ήβραν την Πλούμπω.

Τρέχουν πίσω, βηέπουν το γάιδαρο, μα η κόρη πουθενά.

— Πού είν' η νύφα; λένε.

— Πλούμπω δω, Πλούμπω κει, πίσω είν' η νύφα!

Γυρίζουν στο μύλο. Τηράνε δω, τηράνε κει, πουθενά Πλούμπω!

Σαν είδανε κι απόειδαν πως δεν ήταν πουθενά, αρχίνησαν τους άραχηους τους κουτσούς στο ξύλο.

Μα εκείνοι όσο τις έτρωγαν τόσο εσκούζανε:

— Πλούμπω δω, Πλούμπω κει, Πλούμπω μέσα στο σακί!
Τρέχουν πίσω. Για να ιδούν καλή μη ήτανε κρυμμένη
στο σακί, χύνουν το άλεσμα, κι από δω πάνε κι οι
άηλοι.

Έτσι, τρέξε δω και τρέξε κει φώτισε η μέρα κι οι καλικάντζαροι έτρεξαν να κρυφτούν στις τρούπες του μύλου, για να βγουν την άηλη νύχτα, που τέλειωνε η βασιλεία τους πάνω στη γη. Φτάνει η Πλούμπω στο χωριό κι ο πετεινός που κατάλαβε τι έγινε στο μύλο, άρχισε να κράζει χαρούμενος:

— Κικιρίκου, Κικιρίκου! Να, η Πλούμπω έρχεται! Έρχεται με τα χρυσά, έρχεται με τ' αργυρά, Κικιρίκου, Κικιρίκου-ουου!

Μπαίνει μέσα η Πλούμπω και τα διηγάται όλα στη μάνα της· τι συνέβηκε στο μύλο και πώς ξεγέλασε τους καλικάντζαρους. Την άηλη νύχτα βγαίνει ο πιο μεγάλος καλικάντζαρος και γυρνάει ώρα πολλή, μιαν εδώ και μιαν εκεί, να βρει το κορίτσι.

Και δεν μπορεί να την έβρει κι έσκασε απ' τον θυμό του.

Ε! μείναμε τότες κι εμείς εδώ στις ζέστες μας και στα μπαμπάκια μας.

ΤΟ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΑΚΙ ΤΟΥ ΜΥΛΟΥ

*Αρχή του Παραμυθιού.
Βούβες κι όλο αυτιά!*

Μια φορά ήταν ένας μυλωνάς που είχε ένα νερό-μύλο. Ένα καλικαντζάρι ήθελε να τον πειράξει και μπήκε στο μύλο. Σκέφτηκε να σηκώσει την απάνω μυλόπετρα για να βγει το χοντρό το αλεύρι, αηλά μόνο του δεν μπορούσε. Τότε σκέφτηκε τους ποντικούς και άρχισε να φωνάζει:

*Του μύλου ποντικοί,
Μεγάλοι και μικροί,
Χορτάτοι, νηστικοί
Από τις τρούπες βγείτε,
Δίχως να φοβηθείτε
Κι εδώ χάμου μαζευτείτε.*

Δεν είχε τελειώσει το λόγιο του και γέμισε ο μύλος ποντικούς.

Τότε το καλικαντζαράκι τους είπε:

*Μπείτε όλοι στη σειρά
Και μπρος, με μια ορμή
Το λιθάρι στη στιγμή*

Βοηθήστε να σηκώσω
Πιο ο ο ο ψηλά να στερεώσω
Και σταράκι θα σας δώσω.

Την άηλη τη μέρα, πάει ο γιος του μυλωνά να αλέσει
και το σιτάρι βγήκε μπηλιγούρι – δηλαδή χοντρό. Σαν
το είδε ο μυλωνάς, δίνει ένα χαστούκι στο γιο του και
το καλικαντζαράκι έσκασε στα γέλια !

Το παλιοκαλικαντζαράκι...

Ο ΜΠΑΚΑΚΑΣ ΤΟΥ ΚΑΡΚΑΝΤΣΑΛΟΥ

Ήταν ένας, ήταν τρεις, ήταν ένας και κανείς.

Οι καρκάντσαλοι έχουν την κατοικιά τους στον Άδη, και
ρουκανούν με τα δόντια τους τα στύλια που βαστούν τον
ουρανό, να μην πέσει και πηλακώσει τη γη. Και ρουκανώ-
ντας ρουκανώντας, κοντεύουν να τα κόψουν τα στύλια. Τα
φέρνουν ίσαμ' αδράχτι που γνέθουν οι γυναίκες, μα τους
πηλακώνουν οι μέρες των Χριστουγέννων, και τ' αφήνουν
και βγαίνουν στον κόσμο. Κι όσο να γυρίσουν πίσω, τα
βρίσκουν όπως ήσαν εξαρχής, αφάγωτα. Έτσι είν' από το
Θιο, γιατί θα χάνονταν ο κόσμος αν έπεφτε ο ουρανός
και πηλάκωνε τη γη. Και σαν ζυγώσουν τα Χριστούγεννα,
έρχονται στον κόσμο και γυρίζουν στα σπίτια των ανθρω-
πων τη νύχτα, απ' του Χριστού ως τα Φώτα, και τότε
φεύγουν. Πολλοί έπαθαν απ' αυτούς.

Ένας άνθρωπος, τη νύχτα του Χριστού, άμα βάρεσε το
σήμαντρο, πήγε στην εκκλησιά, άναψε δυο κεριά και
γύρισε πίσω στο σπίτι του, να ψήσει τη γουρνάδα που
είχε ετοιμασμένη αποβραδís. Άμα πήγε στο σπίτι του,
ετοίμασε τη φωτιά κι έβαλε τη γουρνάδα να ψηθεί.

Εκεί που γύριζε τη σούβλα, βλέπει και μπαίνει απ' την καμινάδα ένας ολόγυμνος άνθρωπος – μόνο μια σκούφια σουβληρή είχε στο κεφάλι – με μια σούβλα σιδερένια, οπού 'χε περασμένο έναν μπάκακα.

Πάει απ' την άλλη μεριά της φωτιάς, κι εγύριζε τη σούβλα να ψήσει τον μπάκακα, ο οργισμένος. Εκεί που έστριβε τη σούβλα, έλεγε στον άνθρωπο:

— Πιτς κι εσύ, πιτς κι εγώ. Πιτς... πιτς...

Ο άνθρωπος ο κακόμοιρος κόντεψε να πεθάνει απ' το φόβο του, κόπηκε η φωνή του και δεν εμπόρειε ν' ανασάνει. Τότες ο οργισμένος σηκώθηκε και κατούρησε τη γουρνάδα. Ο άνθρωπος πετάγεται όξω και τα λήει όλα στους γειτόνους του, και γυρίζει μαζί μ' αυτούς στο σπίτι. Μα δεν τον έβρηκαν το θεοκατάρατο. Μόνο πήραν τη γουρνάδα και την παράχωσαν στη γη, μην τύχει και φάγει κανένα σκυλί και ψοφήσει, καθώς ήταν κατουρημένη από καρκάντζαλο. Το γιατρικό είναι η αγριοσυκιά και τα παλιοτσάρουχα. Γιατί, αν έχει κανένας στη φωτιά απ' αυτά, η βρώμα εκείνη τους κάνει να μην περνούν ουδέ στο μαχαλά.

Και το παραμύθι τέλειωσε!

ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΑΙΟΙ ΚΙ Ο ΜΥΛΩΝΑΣ

Ήταν και δεν ήταν...

Μια φορά, οι καλικαντζαράιοι επήγαν εις ένα μυλωνά, όπου έψηνε μια πέρδικα και τους εμύρισε. Πηγαίνουν από την πόρτα, και βλέπουν οπού την είχε σουβλισμένη και την εγύριζε στη φωτιά. Πιάνουν και αυτοί σφαρδάκλους, τους σουβλίζουν με κάτι ξυληράκια, και τους εγύριζαν απ' έξω από την πόρτα να τσικνίσουν, μα δεν έβλεπαν τσίκνα. Έλεγαν του μυλωνά να τους αλείψει κι αυτών τους σφαρδάκλους με τη βρεχτούρα όπου αλείφει την πέρδικα. Ο μυλωνάς τούς έλεγε:

— Έννοια σας, τώρα, τώρα σας τσικνίζω !

Αυτοί εθύμωσαν που τους γελοούσε και δεν τους αλείφει τους σφαρδάκλους, κι επήγανε από πάνω από τα κεραμίδια, και κατουρούσανε να του σβήσουν τη φωτιά, και έτρεχαν κάτου να ιδούν, του την έσβησαν; Άμα έψησε ο μυλωνάς την πέρδικα, από το φόβο του έκλεισε το μύλο, εφόρτωσε το ζο του με δυο σακιά, και αυτός εδιπλώθη απάνω στο σαμάρι και επήγαινε εις το χωριό. Τον παίρνουν από πίσω οι καλικάντζαροι, κοιτάζουν, δε βλέπουν το μυλωνά. Λένε:

— Να το ένα το πλευρό, να και τ' άλλο το πλευρό, να και το απανωτόμι.

Αυτός ο τσερατάς ο μυλωνάς ... πού είναι;

Έτρεχαν να τον έβρουν στο μύλο, δεν τον έβρισκαν.
Γύριζαν πάηι στο ζο:

— Να το ένα το πλευρό, να το άλλο το πλευρό...

Και τα ίδια και πάηι, ώστε που έφτασε ο μυλωνάς στην άκρη του χωριού. Φωνάζει τότες:

— Γλιτώστε με, γειτόνοι, από τους καλικαντζαραίους!

Εβγήκαν οι γείτονες με τα δαυλόξυλα αναμμένα και τους πήραν του κυνήγου. Γιατί οι καλικαντζαράιοι φοβούνται τη φωτιά και όπου ιδούν στάχτη. Γι αυτό και οι γυναίκες δε μαζεύουν στάχτη το δωδεκαήμερο και, αν έχουν από πρωτύτερα, τη σκεπάζουν, να μην πάνε οι καλικάντζαροι και τη μαγαρίσουν.

Ήτανε στάχτη, ήτανε

Όμως το τζάκι

Δίχως στάχτη ήτανε...

Η ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΥ ΚΑΙ Η ΚΥΡΑ ΜΑΝΑ

*Το γυρνά, το γυρνά
σβούρα τ' αδράχτι στριφογυρνά*

Μια νύχτα, η γυναίκα ενού καλικάντζαρου ήταν ετοιμόγεννη. Επήγε το ηλοπόν εκείνος κι επήρε την κυρα-μάννα του χωριού, για να την ξεγεννήσει. Σ' όλο το δρόμο τής έλεγε να κοιτάξει καηά για το παιδί να είναι σερνικό, γιατί, αν γεννηθεί θηλυκό, θα βρει το μπελά της. Πάνε, πάνε, φτάνουν σ' ένα γιοφυράκι. Από κάτω στην καμάρα του εκοιλοπόνα η καλικαντζαρού. Σκοτάδια εκεί. Σε κάμποση ώρα ελευτερώθηκε καηά, όμως το παιδί που έκανε το έψαξε η μαμή και το βρήκε ... κορίτσι!

Το τυχερό της ήτανε που τότε οι μαμήδες συνήθιζαν κι επαίρνανε μαζί τους λαμπαδίτσες, για να τις ανάβουνε και να βλέπουνε καηά, άμα ήθελαν να δένουν και να κόβουνε τ' αφάηι του παιδιού. Έτσι κι η κυρα μάννα είχε στην τσέπη της μια λαμπαδούηλα και να! τι της εφώτισε ο Θεός να κάμει. Πιάνει και φτιάνει από το κερι ένα σημαδάκι σερνικό, και το βάνει στη θέση του θηλυκού. Έπειτα ανάβει όσο της απέμεινε και ηέει στον καλικάντζαρο:

— Έηλα να ιδείς το παιδί που σου έκαμε η ηεχώνα.

Εκοίταξε εκείνος και παίρνοντας το κέρινο σημάδι γι' αληθινό, χρυσουράνισε:

— Μπράβο σου, κυρα-μάννα, και εύγε και καηλά! Άντε να το φασκιώσεις και σαν θα 'ρθει να φύγεις, να ιδείς τι θα σου δώσομε....

Άμα εφάσκιωσε η μαμή το παιδί, του λέει:

— Να 'χουτε την ευχή μου, να μ' αφήσεις να φύγω τώρα, γιατί έχω κι άλλες ληχώνες.

— Να κοπιώσεις, κυρα-μάννα.

Της δίνει ένα τσουκάλη φηλουριά και την εξέβγαλε για κάμποσο διάστημα, με χαρές μεγάλες. Την άλλη τη μέρα άμα ελύσανε το παιδί και είδε ο καλικάντζαρος τι του είχε φτιάσει η κυρα μαμή—το κέρινο σημάδι είχε λιώσει από τη ζέστα—εθύμωσε πάρα πολύ και είπε όλος θυμό και παράπονο:

— Α, κυρα-μαμή! Σημάδι από κερί; Κάρβουνο να γένει το τσουκάλη το φηλουρί!

Κι έτσι τα φηλουριά κάρβουνα γινήκανε, και η μαμή απόμεινε με τη χαρά μονάχα...

Και τους αφήσαμε εκείδά, κι ήρθαμε εδωπέρα που είναι πιο καηλά!

ΤΑ ΠΑΓΑΝΑ

*Μια φορά ήταν ένας
μηδέ μισός, μηδέ κανένας.*

Τα παγανά μπαίνουν στο σπίτι από το τζάκι κι απ' τις τρύπες.

Και χύνουν το νερό και σκορπάν τ' αλεύρι, μα σκιάζονται τη φωτιά και κυνηγάν τη στάχτη.

Για τούτο μου 'λεγε πάντα η γιαγιά μου:

— Να βουηλώνεις τη νύχτα όλες τις στάμνες· και σαν πηλαγιάζεις να ρίχνεις στη φωτιά ρείκια ή αλάτι να βροντάει. Δίνουν τότε δρόμο τα παγανά, από το βρόντημα που ακούνε. Ή να ρίχνεις κανένα κομμάτι πετσί να μυρίζει, και δε ζυγώνουν.

Μια φορά, κοιμόμουν κουκουλωμένος με το σκέπασμα ως το κεφάλι, κι είχε κατακάτσει η φωτιά κι ήταν σκοτάδι...

Ξυπνάω άξαφνα, και βλέπω στο φως της θράκας ένα παγανό, που σκόρπαγε τη στάχτη. Το τσακώνω απ' το ποδάρι του, μα κείνο τράβαγε το καταραμένο και ξέφυγε γεληώντας απ' το τζάκι.

Γι αυτό κι η στάχτη η παγανίσια, που μένει όσο κρατούν τα παγανά, είν' οργισμένη.

Και πρέπει να την πετάς μακριά όση μαζεύεις κι όσον καιρό είναι αυτά πάνω στη γης. Όσπου να φύγουν πάηι, να παν στον Κάτω Κόσμο, στην οργή και στην κατάρα.

*Παραμύθι ήξερα, παραμύθι είπα
δεν ξέρω πώς έκαμα, αηλιά δε σας γέλασα...*

ΤΟ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΚΟΥΝΙΑ

*Παραμύθι μυθάρκι
Κι η κοιηιά σου πυθάρκι*

Τότε, στα χρόνια τα παηιά, οι Καλικάντζαροι πήραν ένα μωρό μέσα απ' την κούνια του. Στη θέση του άφησαν ένα καλικαντζαρούδι, που ήξερε μονάχα να τρώει και να πίνει.

Η κακομοίρα η μάνα δεν ήξερε τι να κάνει με τη συμφορά που τη βρήκε. Πήγε λοιπόν στη γειτόνισσα και ρώτησε τη συμβουλή της.

Εκείνη τότε της είπε:

— Ν' ανάψεις φωτιά, και να βάλεις να βράσει νερό μέσα σε τσόφλια από αυγά. Αυτό θα κάνει το καλικαντζαρούδι να ξεσπάσει σε γέλια. Αν το καταφέρεις να γελάσει, ε, τότε... θα γλιτώσεις απ' αυτό, μια για πάντα!

Η γυναίκα έκανε ό,τι της είπε η γειτόνισσά της.

Μόλις γέμισε τα τσόφλια με νερό και τα 'βαλε στη φωτιά, το καλικαντζαρούδι είπε:

— Έχουν δει κι έχουν δει τα μάτια μου, αηλιά τέτοιο

πράγμα δεν έχω ματαιΐδει: άκου να βράζει νερό μέσα στα τσόφλια των αυγών!

Κι άρχισε να γελάει και να γελάει και σταματημό δεν είχε.

Κι έτσι καθώς γελούσε, πρόβαλαν ξάφνου πλήθος καηικάντζαροι κι έφεραν το σωστό μωρό. Τ' άφησαν μες στην κούνια του και φύγανε τρεχάτοι, παίρνοντας μαζί το καηικαντζαρούδι τους.

Νομίζω πως τ' ακούω να γελάει ακόμα....

Ο ΚΑΗΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΗΓΑΝΙΤΕΣ

*Ήταν ένας πέτεινος με πετσένια βράκα
σήκω να σ' το πω απ' την άκρα
κάτσε να σ' το πω απ' την άκρα...*

Μια φορά, μια γριά τηγάνιζε κουταλίτσες [τηγανίτες]. Εκεί που τηγάνιζε, ένας καηικάντζαρος κρέμασε από την καπνοδόχο το χέρι του, που μπορούσε να το μακραίνει όσο ήθελε, και της ήέει:

- Μάνα, δώσ' μου μία λαλαντζίτα!
- Κατέβα παρακάτου, να σου δώσω· του ήέει η γριά.
Μετά από λίγο τον ακούει πάλι:
- Μάνα, δώσ' μου μία λαλαντζίτα!
- Κατέβα λίγο παρακάτου, να σου δώσω...

Κι όταν το χέρι του κοντοζύγωνε στο τηγάνι, του δίνει μια η γριά με την κουτάλα και τον ζεμάτισε. Και δεν μπορούσε ο Καηικάντζαρος να της κάνει τίποτε, γιατί η γριά είχε ένα δαυηλί ορθό στη γωνιά, και είχε και στην πόρτα της σταυρό καμωμένο με πίσσα.

Πέρασα κι εγώ από κει
με παπούτσια από χαρτί
που έλιωσαν και πάνε
και τώρα... τα πόδια μου ξυπόλητα γυρνάνε.

Ο ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΑΚΙΑ

*Αρχή του παραμυθιού μας, Καλησπέρα σας
και καλώς ορίσατε και πολύ αργήσατε...*

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας τσαγκάρης, που έπεσε σε μεγάλη φτώχεια. Και δεν του 'μεινε πια τίποτα παρά μονάχα ένα κομμάτι δέρμα για ένα ζευγάρι παπούτσια. Κάθισε λοιπόν αποβραδís κι έκοψε δέρμα, για να ξυπνήσει το πρωί, να φτιάξει τα παπούτσια. Έκανε το σταυρό του κι έπεσε στο κρεβάτι του να κοιμηθεί.

Την άλλη μέρα, εκεί που ετοιμάστηκε να καθίσει στον πάγκο του να δουλέψει, τι να δει;

Τα παπούτσια ήταν έτοιμα, στολισμένα πάνω στον πάγκο του! Τα πήρε στα χέρια του για να τα δει από κοντά κι ήταν στ' αλήθεια τόσο καλὰ δουλεμένα που ούτε μια βελονιά δεν ήταν στραβά κεντημένη, ηες και τα 'χε φτιάξει ο καλύτερος τσαγκάρης της πολιτείας. Σε λίγο μπήκε μέσα ένας άνθρωπος, κι επειδή του άρεσαν πολύ τα παπούτσια, πλήρωσε διπλά για να τ' αγοράσει. Ο τσαγκάρης λοιπόν αγόρασε δέρμα για δυο ζευγάρια παπούτσια. Το 'κοψε κι αυτό αποβραδís

να το 'χει έτοιμο την άλληλη μέρα το πρωί να δουλέψει. Αλλά δεν χρειάστηκε· όταν ξύπνησε, βρήκε τα δυο ζευγάρια έτοιμα. Δεν άργησαν να 'ρθουν να τ' αγοράσουν, κι αυτή τη φορά ο τσαγκάρης πήρε χρήματα αρκετά και αγόρασε δέρμα για τέσσερα ζευγάρια παπούτσια. Την άλληλη μέρα το πρωί βρήκε πάλι τα παπούτσια έτοιμα.

Κι έτσι έγινε και την άλληλη και την παράλληλη: όσα ζευγάρια παπούτσια έκοβε αποβραδís, τα 'βρισκε έτοιμα την άλληλη μέρα το πρωί! Μέρα με τη μέρα έγινε πλούσιος.

Ένα βράδυ, λίγο πριν απ' τα Χριστούγεννα, την ώρα που τέλειωσε τη δουλειά του κι ετοιμάστηκε να πάει για ύπνο, είπε στη γυναίκα του:

— Γυναίκα, τι θα 'ήλεγες να μείνουμε ξύπνιοι τούτη τη νύχτα, να δούμε ποιος κάνει όλη τούτη τη δουλειά για χάρη μας;

Η γυναίκα του συμφώνησε και άναψε μια μικρή λάμπα, για να βλέπουν. Ύστερα κρύφτηκαν στη γωνίτσα και κρατούσαν τα μάτια τους ανοιχτά, για να μην τους πάρει ο ύπνος.

Όταν χτύπησαν μεσάνυχτα, ήρθαν δυο μικρούλικα γυμνά καλικαντζαράκια, κάθισαν στον πάγκο του τσαγκάρη, πήραν τα κομμάτια το δέρμα κι άρχισαν να ρά-

βουν και να καρφώνουν τόσο γρήγορα κι επιδέξια με τα μικροσκοπικά τους δαχτυλάκια, που ο τσαγκάρης έμεινε με το στόμα ανοιχτό απ' την κατάπληξη και το θαυμασμό...

Τα δυο καλικαντζαράκια δεν σταμάτησαν· ώσπου τέλειωσαν όλη τη δουλειά. Τότε έδωσαν έναν πήδο κι έφυγαν, όπως είχαν έρθει.

Την άλληλη μέρα το πρωί η γυναίκα είπε στον άντρα της:

— Τα δυο καλικαντζαράκια μάς έκαναν πλούσιους. Πρέπει να τους δείξουμε την ευγνωμοσύνη μας. Έτσι γυμνά που τριγυρνάνε, θα κρυώνουν. Έχω μια ιδέα. Θα τους ράψω πουκαμισάκια, παντελονάκια και γιλέκάκια. Και θα τους πηξέξω κι από ένα ζευγάρι κάητσες. Κάτσε κι εσύ και φτιάξ' τους από ένα ζευγάρι παπούτσάκια.

Ο άντρας δεν περίμενε να του το πει δεύτερη φορά. Ως το βράδυ τα είχαν ετοιμάσει όλα. Κι αντί ν' αφήσουν τον πάγκο φορτωμένο με δουλειά, όπως πάντα, τον στόλισαν με τα δωράκια τους. Ύστερα κρύφτηκαν, να δουν τι θα γίνει.

Τα μεσάνυχτα ήρθαν πάλι τα δυο καλικαντζαράκια κι ετοιμάστηκαν να πιάσουν δουλειά, αλλά δουλειά δεν βρήκαν. Κι όταν είδαν τα μικροσκοπικά ρουχαλάκια

και τις κάλτσες και τα παπούτσια, ξαφνιάστηκαν. Δεν ήξεραν τι να κάνουν απ' τη χαρά τους. Χορεύοντας και γελώντας ντύθηκαν, κι όλο καμάρι πηδούσαν και τραγουδούσαν:

*Είμαστε όμορφα ντυμένα
και ποδεμένα και στολισμένα!
Με τόση λεβεντιά και χάρη,
γιατί να κάνουμε τον τσαγκάρη;*

Έτσι χόρευαν και τραγουδούσαν και στριφογύριζαν σ' όλη την κάμαρη. Πηδούσαν πάνω στις καρέκλες, στα τραπέζια και στους πάγκους όλο κέφι και χαρά!

Στο τέλος, χορεύοντας πάντα, βγήκαν απ' την πόρτα κι έφυγαν. Και δεν ξαναγύρισαν ποτέ πια.

*Αηλιά κι ο τσαγκάρης μας έζησε καλά κι εμείς...
καλύτερα!*

ΚΟΥΜΠΑΡΙΑ ΜΕ ΤΑ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΥΔΙΑ

*Πέσανε διαμάντια, πέσανε μπριλάντια,
πέσανε φηλουριά!
Πέφτει κι ένα καρύδι, το σπάζω, τι να δω;
Τούτο το παραμύθι που τώρα θα σας πω.*

Μια φορά κι έναν καιρό ήταν μια φτωχή κοπέλα, εργατική και πρόθυμη, που σκούπιζε κάθε μέρα το σπίτι της, και πέταγε τα σκουπίδια σ' ένα μεγάλο σωρό έξω από την πόρτα. Ένα πρωί, λοιπόν, την ώρα που πήγε να τα πετάξει, βρίσκει ένα γράμμα πάνω στο σωρό των σκουπιδιών. Κι επειδή δεν ήξερε να διαβάσει, άφησε τη σκούπα της στη γωνιά και πήγε το γράμμα στο γείτονά της. Ήταν μια πρόσκληση απ' τα καλικαντζαρούδια που την καλούσαν να γίνει κουμπάρα τους και να βαφτίσει ένα απ' τα μωρά τους. Το κορίτσι δεν ήξερε τι να κάνει. Με τα ποηλιά κι αφού ο γείτονας της είπε πως δεν μπορεί ν' αρνηθεί, δέχτηκε. Ήρθαν τότε τρία καλικαντζαρούδια και την πήραν μαζί τους σ' ένα κούφιο βουνό, εκεί που είχαν το σπίτι τους. Μέσα εκεί όλα ήταν πολύ μικρούτσικα· τόσο μικρά και λεπτοδουλεμένα και όμορφα, που δεν βρίσκονταν λόγια να το πουν. Η λεχώνα ήταν ξαπλωμένη

σ' ένα κρεβατάκι από μαύρο έβανο, στολισμένο με μικρά μικρά μαργαριτάρια. Τα στρωσίδια ήταν από φίληντισι κι η κοΐμπήθρα χρυσή. Το κορίτσι, λοιπόν, έγινε νονά, βάφτισε το μωρό κι ετοιμάστηκε να γυρίσει στο σπίτι της. Τα καϊικαντζαρούδια όμως δεν την άφηναν να φύγει, παρά επέμεναν να την κρατήσουν κοντά τους τρεις μέρες.

— Μείνε, μείνεμε, ίνεμει! Νέμεινε νεμεί μείνε! Μ Ε Ι Ν Ε !

Έμεινε, λοιπόν, και πέρασε όμορφα και καλώς. Και οι καϊικάντζαροι της έκαναν όλα τα χατίρια. Κι όταν πέρασαν οι τρεις μέρες κι ετοιμάστηκε πάλι να φύγει, της γέμισαν τις τσέπες της χρυσάφι και την οδήγησαν όξω απ' το βουνό. Το κορίτσι γύρισε στο σπίτι της και πήρε τη σκούπα απ' τη γωνιά, να συνεχίσει τη δουλειά της. Αλλά άγνωστοι άνθρωποι βγήκαν στην πόρτα του σπιτιού και τη ρώτησαν ποια είναι και τι θέλει. Ξέρετε τι είχε συμβεί;

Δεν είχαν περάσει μονάχα τρεις μέρες, όπως θαρρούσε το κακόμοιρο το κορίτσι, μα τριάντα ολόκληρα χρόνια. Ε, και, στο μεταξύ, οι παλιοί γειτόνοι τράβηξαν γι αλλού.

Μα ούτε γω ήμουνα κειδά, ούτε συ να το πιστέψεις.

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ ΤΩΝ ΣΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΩΝ

*Καλησπέρα πρύμα πλώρα
με τα παλικάρια όλα.*

*Καλησπέρα, νοικοκύρη,
τίμιε καραβοκύρη.*

Αρχή του Παραμυθιού, καλησπέρα της αφεντιάς σας!

Από την πρώτη ημέρα του Σαρανταήμερου ετοιμάζουν τα σκαλικαντζούρια το καράβι τους για να 'ρθουν στο νησί. Την πρώτη ημέρα κόβουν τα ξύλα στο δάσος και τα ετοιμάζουν και ακούονται οι κούφιοι χτύποι που καρφώνουν τα μαδέρια. Όταν κοντεύουν τα Χριστούγεννα, τα πισσώνουν, τα καθαφατίζουν και την τελευταία ημέρα τα ρίχνουν στο γιαλό.

Έρχονται τη νύχτα του Χριστού, και από τότε ως τα Φώτα κανείς δεν τοΐμά να βγει τη νύχτα στους δρόμους, γιατί θα τον πειράξουν· ούτε κανένα κορίτσι να κάμει νυχτέρι με το ηυχνάρι, γιατί ο σκαλικάντζαρος από τον καπνοΐόγο απάνω κυνηγάει το φως και η κόρη που δουλεύει θα βουβαθεί ή θα σακατευτεί.

Γι' αυτό ήνε στα κορίτσια:

— Κάμετε γλήγορα να τελειώσετε την νταντέλα σας ή τ' αδράχτι ή άλλη δουλειά, γιατί θα 'ρθούνε τα σκαλικαντζούρια και θα σου βάνουνε τη βελόνα στον κώλο.

Όσο είναι τα σκαλικαντζούρια στο νησί, δεν κάθονται να νυχτερέψουν ούτε τρώνε κουκιά, γιατί οι σκαλικάντζαροι ήνε:

*Άουρα, παράουρα,
παραουρίτες ήρθανε.
Παράουρα μην κάθεστε!
Κουκιά μην κουκαλίζετε!*

Όλο το δωδεκαήμερο κάθονται από πάνω απ' τον καπνολόγο, κι άμα είναι σβηστή η φωτιά στην παρασιτιά, κατουρούνε τη στάχτη.

Ήμουνα κι εγώ εκεί μ' ένα κόκκινο βρακί.

Η ΣΚΑΛΙΚΑΝΤΖΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΣΤΑΧΤΗ

*Μύθι, μύθι, παραμύθι
το κουκί και το ρεβίθι...*

Οι σκαλικάντζαροι ήχουνε στο κεφάλι τους καλάμια φυτρωμένα ή φορούνε ψηλά καπέλα. Θέλουνε να σκιάζουνε τον κόσμο και κρύβονται στον φλουγάρο [καπνοδόχο]. Δεν κάνουν όμως κακό, μονάχα τους αρέσει να κάνουν σκανταλιές και να πειράζουν τους ανθρώπους.

Άμα έχει στην αυλή του σπιτιού μαύρο σκύλο ή μαύρο πετεινό δεν σιμώνουν. Ακόμη οι νοικοκυραίοι βάζουν ένα κερένιο σταυρό πίσω από την πόρτα και δεν μπαίνουν μέσα.

Όλο το δωδεκαήμερο, οι άνθρωποι, δεν μαζεύουνε τη στάχτη από την παρασιτιά. Την παραμονή απ' τα Φώτα, αποβραδís, μαζεύουνε όλη τη στάχτη τη σκαλικαντζουρίστικη και τη ρίχνουν γύρω γύρω στο σπίτι, στα θεμέλια, για να ψοφήσουνε τα μυρμήγκια, τα σκουλήκια, οι ποντικοί και ούλα τα μικρόβια.

Πέρναγα κι εγώ από κει
και μου 'δωσαν – μέρες που 'τανε – ένα τάσι φηλουρί!
Στο δρόμο που επήγαινα, επέρασα από μια ρεματιά
οι βαθρακοί εφώναζαν: βρακ... βρακ... βρακ...
κι εγώ εθάρρεψα πως μου 'λεγαν: βράκα, βράκα,
βράκα...
Κάνω να δω τι έχει η βράκα μου,
και πέφτουνε στη ρεματιά όλα μου τα φηλουριά.
Ο ποταμός τα ρούφηξε, στη θάλασσα τα πάει
κι η θάλασσα απ' το μάλαμα στο φως λαμποκοπάει.

Ο ΧΟΡΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟ

Κόκκινη κλωστή δεμένη στην ανέμη τυλιγμένη
Δώσ' της κλώτσο μπάτσο να γυρίσει παραμύθι ν' αρχινήσει
Και την καλή μας συντροφιά να την καλησπερίσει!

Μια φορά, μια γυναίκα ήθελε να πάει φαγητό στον άντρα της, στο μύλο. Εσηκώθηκε πολύ νωρίς, μεσάνυχτα ακόμη. Ήταν δωδεκαήμερο. Στο δρόμο που πήγαινε βρίσκει έναν καλικάντζαρο. Τόνη γνώρισε, μα τι να κάμει!

- Καλημέρα, μπάρμπα, του ήξει.
- Καλημέρα, της ήξει κι εκείνος. Να μη μου 'ήγες «καλημέρα», θαηά σε φάω.
- Βάν' το παιδί σου καβάλα στο γαϊδούρι, μπάρμπα. Κι εγώ καλικάντζαρος είμαι, του ήξει αυτή.
Τεντώνει τα ποδάρια του εκείνο, σερνόντανε καταγής.
- Μπάρμπα, θα γκρεμιστεί το παιδί σου, έλεγε κείνη.
- Τράβα τα κανιά σου, βρε! έλεγε ο καλικάντζαρος.

Κι όλο αυτό γινότανε, ίσαμε που φτάσανε σ' ένα αλώνι, κοντά στο μύλο. Σαν φτάσανε στ' αλώνι, λέει αυτή:

— Έλα να χορέψουμε, μπάρμπα.

— Έλα να χορέψουμε, λέει εκείνος.

Την υποχρεώνει και γδύνεται κι αυτή οηλοτσιτσιδη, όπως ήτανε κείνος κι αρχίσανε και χορεύανε. Πάνω στο χορό τραγουδούσε ο καηικάντζαρος κι έλεγε:

*Σκάη'kous [σκαηικάντζαρος] είμαι,
σκάη'kous είσαι τέτοιον σκάη'καρου δεν είδα
να 'χει τα μαηηιά στα σκέηια
και τα γένια στην αμασκάηη*

Ύστερα τραγουδούσε κι εκείνη κι έλεγε:

*Τρέχα, Δήμο μ', τρέχα
Και με κρατεί απ' το χέρι.*

Ακούει ο Δήμος, ο άντρας της, απ' το μύλο, τρέχει με μια ξυλάρια κι από δω πάνε κι άλλοι...

Κι ακόμα τρέχει ο κυρ Καηικάντζαρος!

Η ΜΑΡΩ ΚΑΙ Ο ΚΑΗΙΚΑΝΤΖΑΡΟΣ

*Ψείρα ζύμωνε, κόνιδα κοσκινούσε
Κι ένας χοντρόψηηηος τον φούρνο εσουδαηηούσε.
Σπίθα πέταξε και του 'καψε τ' αντζά του
Και τα παραντζά του.*

Μια φορά ήτανε μια μητριά κι έστειηηε την προγονή της στο μύλο Ν' αηέσει το στάρι. Της έδωκε μαζί της κι ένα κομμάτι γουρουνίσιο κρέας, για να φάει. Πήγε αυτή στο μύλο, έκηηισε την πόρτα.

Σε ηίγο ακούει να χτυπάνε.

— Ποιος είναι; λέει.

— Εγώ είμαι, ο σκαηικάντζαρος.

Κατέβηκε αυτή, του άνοιξε και μπήκε μέσα. Την αρωτάει:

— Φωτιά έχεις;

— Έχω, λέει αυτή.

— Τι ψήνεις αυτού δα; λέει ο καηικάντζαρος.

— Ψήνω το κρεατάκι μου.

— Να ψήσω, λέει αυτός, κι εγώ το ψαράκι μου;

— Ψήσ' το, λέει το κορίτσι.

Σαν φάγανε, της λέει:

— Έλα να με ψειρίσεις, Μάρω.

Άρχισε αυτή να τονε ψειρίζει.

— Τι τσακίζεις εκεί δα, Μάρω; την αρωτάει ο καλικάντζαρος.

— Μάλαμα και μαργαριτάρι, έλεγε αυτή.

— Μάλαμα και μαργαριτάρι θα σε φορτώσω, να πας στη μάνα σου!

Το πρωί σαν έφεξε, τη φόρτωσε μάλαμα και μαργαριτάρι και πήγε στη μάνα της. Άμα είδε εκείνη την προγονή της που 'ρθε φορτωμένη το μάλαμα και το μαργαριτάρι, ζήληψε και το βράδυ πιάνει δίνει και στη θυγατέρα της στάρι κι ένα κομμάτι γουρουνίσιο και τη στέλνει στο μύλο. Σαν μπήκε η θυγατέρα της στο μύλο κι έκλεισε, πάει πάλι ο καλικάντζαρος, βρόντηξε, του άνοιξε, πήγαν απάνω.

Άμα φάγανε, της λέει:

— Έλα να με ψειρίσεις.

Άρχισε κι αυτή να τότε ψειρίζει.

— Τι σπάζεις αυτού δα, κόρη μου; την αρωτάει ο καλικάντζαρος.

— Ψείρες και κόνιδες, μπάρμπα.

— Ψείρες και κόνιδες θα σε φορτώσω, να πας στη μάνα σου!

Το πρωί τη φόρτωσε ψείρες και κόνιδες, κι όσο να πάει στο σπίτι, στο δρόμο την έφαγαν οι ψείρες.

Κείνα τα χρόνια ήτανε... Τώρα είναι;

Π Η Γ Ε Σ

Νικοηάου Ποηίτη, *Παραδόσεις*, τόμος Α΄, Γράμματα, Αθήνα 1994

Γεωργίου Ρήγα, *Σκιάθου Λαϊκός Ποηιτισμός*, Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 1962

Μιχαήλ Νουάρου, *Λαογραφικά Σύμμεικτα Καρπάθου*, τόμος Α΄, Αθήνα 1969

Αδαμάντιος Σαμψών, *Σκοπέλου Λαϊκός Ποηιτισμός*, Λαογραφικό Μουσείο Σκοπέλου, Σκόπελος 1995

Γεωργίου Χατζησωτηρίου, *Τα Λαογραφικά της Μεσογαίας Αττικής*, Αθήνα 1980

Τα Παραμύθια των αδελφών Γκριμμ, μτφ. Μαρία Αγγελίδου, Άγρα, Αθήνα 1995

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κάποτε	7
Καηικάντζαροι, Χρυσafenτάδες.....	11
Το τσαρουχάκι του μικρού Καηικάντζαρου	13
Το λάλημα του κόκορη	15
Η Πλούμπω και οι Καηικάντζαροι	17
Το Καηικαντζαράκι του μύηου	21
Ο μπάκακας του Καρκάντσαηου	23
Οι Καηικαντζαραίολ κι ο μυηωνάς.....	25
Η Καηικαντζαρού και η Κυρα μάνα	27
Τα Παγανά	29
Το Καηικαντζαρούδι στην κούνια	31
Ο Καηικάντζαρος και οι τηγανίτες	33
Ο τσαγκάρης και τα καηικαντζαράκια.....	35
Κουμπαριά με τα Καηικαντζαρούδια	39
Το καράβι των Σκαηικαντζάρων.....	41
Η σκαηικαντζουρίστικη στάχτη	43
Ο χορός με τον Καηικάντζαρο.....	45
Η Μάρω και ο Καηικάντζαρος.....	47
Πηγές.....	51